El dol d'Amos Oz

Per PepMaria el dl., 14/03/2016 - 08:00

La mare de l'escriptor israelià Amos Oz va suïcidar-se als 39 anys, sense explicacions, quan l' Amos en tenia 15. A "Una història d'amor i de foscor", Oz descriu la successió de sentiments que el van envair en temps posteriors.a) Enfuriment, ràbia, ofensa. L' Amos "no sentia la més mínima compassió" per la seva mare. Tots els objectes associats amb ella el ferien "com si els haguessin deixat allà a posta per riure's de mi". "Estava enfadat amb ella perquè se n'havia anat sense acomiadar-se, sense cap abraçada, sense cap explicació". Sentia que la seva mare l'havia avergonyit a ell i també al seu pare.
b) Propi menyspreu. Al cap d'unes setmanes, l'enfuriment es va apagar. "A mesura que deixava d'odiar la mare, començava a detestar-me a mi mateix". De vegades es deia que si hagués estat més bon fill, la mare no s'hauria suïcidat; altres, desitjava haver estat dèbil, malaltís, paralític, tísic o cec de naixement perquè així hauria despertat la compassió de la mare. "Seguia vivint el meu drama, no el seu".
c) Record de la vida de la mare. Al cap d'uns mesos, al Kibutz on va anar a viure l' Amos, "a poc a poc vaig començar a pensar en ella de vegades". "Assegut a les fosques, durant mitja hora o una hora, veia passar davant els meus ulls, imatge a imatge, el final de la seva vida".
d) Compassió i comprensió de la mare. En plena vellesa, Oz analitza la història de la seva mare: una jueva ucraïnesa de classe mitjana que va emigrar a Israel als anys 1930 quan pràcticament a tota Europa els jueus eren odiats. Reflexionant sobre la formació i els autors que havia llegit la seva mare, personalitza les causes del seu suïcidi en un darrer amant tempestuós:
"Podria ser que alguna cosa de les promeses de la infància estigués ja d'antuvi contaminada per una mena de crosta infecta, una crosta romàntica i tòxica que associés les muses i la mort? O potser era un tret burgès-eslau melancòlic...? Alguna cosa que va fer que la mare, donat que la vida no havia mantingut les promeses de la seva joventut, s'imaginés la mort amb els trets d'un amant tempestuós, però a la vegada protector i tranquil·litzador, un darrer amant, un amant amb musa que per fi li curaria les ferides del seu cor solitari.
e) Lluita contra aquell darrer amant assassí.
"Ja fa molts anys que empaito aquest vell assassí, seductor, murri i decrèpit, aquest ancià culpable i fastigós, deformat per la vellesa, però que sempre es mostra disfressat de príncep blau. És un astut caçador de cors trencats, un pretendent-vampir amb la veu agredolça, com el so de la corda greu d'un violoncel les nits solitàries: un impostor vellutat, refinat, un artista dels subterfugis, un flautista màgic que atreu vers el seu mantell de seda els desesperats i els solitaris. Un senil assassí en sèrie d'ànimes solitàries." (p.278)
.....
· Quan vius un esdeveniment traumàtic (malaltia, accident, conflicte familiar, conflicte laboral...) quina és la teva tendència espontània: culpar-ne algú altre, culpar-te a tu mateix, intentar oblidar-lo ràpidament?
· Pots identificar les etapes del dol d'Amos Oz en processos que tu has viscut o presenciat?
· L'origen del mal ha estat personalitzat en diverses figures: el diable, el mal esperit, el príncep d'aquest món (Evangeli de Joan), Tánatos (el personatge mític grec que empeny suaument cap a la mort), l'enemic de la naturalesa humana (Ignasi de Loiola) etc. Quines dinàmiques interpersonals, comunitàries o polítiques es desencadenen quan personalitzem aquest origen en persones de carn i ossos, grups socials o països sencers (p. ex. "l'Eix del Mal")?
.....
· "Odiar l'odi, estimar l'odiador." (Thomas Müller SJ).
· "Som millors que els nostres pitjors actes." (Helen Prejean, monja activista contra la pena de mort).
· " A Jerusalem, Jesús digué: '... Ara el príncep d'aquest món serà llançat a fora. I jo, quan seré enlairat damunt la terra [a la creu], atrauré tothom cap a mi'. Deia això indicant de quina manera havia de morir." (Jn 12, 30-33)